

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci v Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Jana Dvořáka a soudců Ondřeje Bartoše a Jaroslava Vávry ve věci

žalobců: a) **M. H.**

b) **Mgr. J. Š.**

oba zastoupeni JUDr. Janem Najmanem, advokátem
sídlem náměstí Republiky 53, 530 02 Pardubice

proti

žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje, IČ 708 92 822**
sídlem Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

za účasti: **Ředitelství silnic a dálnic ČR, státní příspěvková organizace, IČ 659 93 390**
sídlem Na Pankráci 546/56, 140 00 Praha 4 - Nusle

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2023,
č.j. KrÚ 65000/2023/12V/OMSRI/Kn

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V předmětné věci je otázkou soudního přezkumu to, zda byly naplněny podmínky pro zahájení řízení o vyvlastnění pozemků, a to za situace, kdy žalobci (dále též jen „*vyvlastnění*“) namítají, že měli vůli se s vyvlastnitelem (osobou zúčastněnou na řízení) dohodnout na prodeji pozemků. K dohodě však nedošlo pro nesoulad představ o cenových relacích, jinými slovy nedošlo ke shodě na výši kupní ceny pozemků.

I. Napadené rozhodnutí

2. Napadeným, shora označeným, rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání žalobců a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Pardubic, vyvlastňovacího úřadu, č.j. MmP 45274/2023, sp. zn. SÚ 9329/2019/OL, ze dne 5. 4. 2023, kterým bylo rozhodnuto o odejmutí vlastnického práva (výrok I) k pozemkům p.č. XA o výměře X m², p.č. XB o výměře X m² a p.č. XC o výměře X m², vše v katastrálním území X, obec X. Vlastnické právo přešlo na Českou republiku s příslušností hospodaření pro Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen „*ŘSD ČR*“ nebo „*vyvlastnitel*“). Řízení o vyvlastnění bylo zahájeno na žádost České republiky – ŘSD ČR za účelem uskutečnění veřejně prospěšné stavby „I/36 Pardubice, Trnová – Fáblovka - Dubina“, (dále též jen „*SV obchvat Pardubic*“). K umístění SV obchvatu Pardubic bylo vydáno pravomocné rozhodnutí stavebního úřadu dne 21. 8. 2014. Platnost rozhodnutí byla později prodloužena. Žalobkyně je podílovou vlastníci shora označených pozemků s podílem X k celku a žalobce s podílem X k celku.
3. Dalšími výroky prvostupňového rozhodnutí bylo rozhodnuto o povinnosti započít s účelem užívání vyvlastnitelem, o náhradě za vyvlastnění pro oba žalobce a o nákladech řízení. Vyvlastňovací úřad uvedené rozhodnutí, resp. jeho výrok I, vydal na základě § 24 odst. 3 písm. a) bod 3. zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění). Rozhodnutí bylo vydáno za použití zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (dále jen „*liniový zákon*“).

II. Obsah žaloby

4. Proti potvrzujícímu rozhodnutí žalovaného, jenž se vztahuje k výroku dle § 24 odst. 3 zákona o vyvlastnění, tedy k výroku odnětí a přechodu vlastnického práva, podali žalobci žalobu, která obsahuje především námitky proti postupu vyvlastnitel – ŘSD ČR před zahájením vyvlastňovacího řízení. Žalobci uvádí, že nikdy v průběhu řízení nesporovali, že stavba – SV obchvat Pardubic je stavbou veřejně prospěšnou.
5. Žalobci uvádí, že po celou dobu jednání s ŘSD ČR před zahájením vyvlastňovacího řízení nesouhlasili s nabídnutou cenou pozemků ve výši 56,22 Kč za 1 m², kterou jim dle posudku Ing. R. M. nabízel vyvlastnitel, to vše při aplikaci koeficientu ve výši 8 dle § 3b odst. 1 písm. a) liniového zákona. Nesouhlasili tedy s cenou ve výši 8 x 56,22 Kč za metr čtvereční. Dále v žalobě popisují způsob dalšího vyjednávání s ŘSD ČR, druhý posudek zpracovaný Ing. J. M. jim byl předložen s cenou ve výši 55 Kč za metr čtvereční, což též odmítli. Následně se snažili v řízení před Okresním soudem v Pardubicích v řízení vedeném pod sp. zn. X, aby bylo ŘSD ČR uloženo učinit řádnou (peněžní – pozn. soudu) nabídku, která by vycházela ze závěrů nikoli znalců budoucího vyvlastnitel, ale od znalce, kterého ustanoví soud. Bylo však rozhodnuto, že věc nespadá do pravomoci soudů. Sami oslovili znalce a

následně znaleckou kancelář, která stanovila cenu 1 900 Kč za 1 m², jimi požadovanou vyšší cenu nepřijalo ŘSD ČR. Takový rozdíl v cenách znalců považují za nepřijatelný a uzavírají tak, že budoucí vyvlastnitel nízkými nabídkami právní předpisy obešel. K vyvlastnění tedy nemělo a nemohlo dojít, neboť pro to nebyly splněny podmínky

6. Lze shrnout, že podstatným a téměř výlučným obsahem žaloby je právě shora v žalobě široce popsáný nesouhlas žalobců s cenou, jež jim byla budoucím vyvlastnitelem nabízena před zahájením řízení o vyvlastnění. Nízkou nabídnutou cenou ŘSD ČR fakticky obešlo úpravu § 3 až § 5 zákona o vyvlastnění, která zakotvuje prioritu dohody před vyvlastněním. Obejita byla též úprava liniového zákona. Žalobci deklarují dobrou vůli k jednání, jež však nebyla v kontraktační fázi opětována. Namítají, že ocenění provedené znalci pro ŘSD ČR nebylo věcně správné.
7. Závěrem žalobci namítají, že žalovaný rozhodoval jako odvolací orgán v této věci, přičemž v jiné obdobné věci vedené u soudu pod sp. zn. 52 A 28/2023 rozhodoval jako orgán prvního stupně. Vyslovují úvahu o možné podjatosti a závislosti v rozhodování. Též poukazují na jiné medializované případy výkupu pozemků, opět s tím, že jim nabídnutá cena byla nepřijatelně nízká. Konečně též podotýkají, že podali žalobu týkající se výroku dle § 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění, tedy výroku o náhradě za vyvlastnění.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Odkázal na napadené rozhodnutí a rozhodnutí orgánu I. stupně. Připomněl, že žalobci nespороvali veřejnou prospěšnost stavby. Dle žalovaného tak byly splněny podmínky pro vyvlastnění, neboť nedošlo k dohodě mezi žalobci a vyvlastnitelem. Důvodem byla neshoda na kupní ceně, neboť požadavky žalobců byly mnohonásobně vyšší.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

9. Osoba zúčastněná na řízení na pozici vyvlastnitel uvedla, že k vyvlastnění pozemků došlo za cenu, která byla stanovena dle posudku předloženého žalobci, a to za částky 4 260 750 Kč pro žalobce a 1 420 250 Kč pro žalobkyni. Tyto částky odpovídají ceně 1 900 Kč za metr čtvereční, kterou lze považovat za nadprůměrnou u zemědělské půdy. Vyvlastnitel tuto cenu v rámci vyvlastnění respektoval i přes to, že převyšuje ceny v okolí. Požadavek na osminásobek by se rovnal přiznání náhrady ve výši 15 200 Kč za 1 m², což je nepřiměřená výše a přesahuje několikanásobně maximální ceny realizované na území X.
10. Vyvlastnitel se zcela jistě nenacházel v jakémkoli dominantním postavení vůči žalobcům, nemá rozhodovací pravomoci a ve vyvlastňovacím řízení měl postavení účastníka, stejně jako žalobci.
11. O uzavření dohody se s žalobci pokoušel opakovaně, což prokazuje vzájemná korespondence. Odkázal na dva posudky zpracované znalci Ing. M. a Ing. M. Oba znalci došli k takřka totožné ceně dle § 3b liniového zákona. Cena zjištěná znalcem Ing. M. nebyla zpochybněna, i když Krajský soud v Hradci Králové při posuzování postupu znalce uvedl, že došlo k chybě v aplikaci správně zvolené metody. Vyvlastnitel se nechoval pasivně, cenu nechal stanovit dalším znalcem, byť k tomu nebyl povinen. Nemohl akceptovat cenu stanovenou Ing. B., neboť cenový závěr nebyl řádně odůvodněn a neodpovídal určení ceny dle §3b liniového zákona. Při navýšení takové ceny na

osminásobek by došlo k diametrálnímu rozdílu oproti obdobným případům. Závěrem konstatoval, že vyvlastnění by nebylo možné, pokud by dohoda účastníků byla reálně možná. V daném případě se však ukázalo, že dohoda byla vyloučena.

12. ŘSD ČR se ve vyjádření k replice žalobců opakovaně vymezilo proti tvrzením o nízkých nabídkových cenách pozemků a zopakovalo, že cenové požadavky žalobců ve fázi před zahájením řízení o vyvlastnění nebyly přijatelné.

V. Replika žalobců

13. Žalobci po vyjádření žalovaného a osoby zúčastněné na řízení zopakovali své stanovisko k cenovému nesouladu. Pokud zúčastněná osoba argumentovala cenami, které obdrželi jiní vlastníci půdy, srovnává nesrovnatelné, neboť tito ostatní vlastníci uzavřeli dohodu a patrně se též mohli obávat vyvlastňovacího řízení. Zdůraznili, že správnou cenou nebylo nabízených 55 Kč či 56 Kč za metr čtvereční, nýbrž ocenění ve výši 1 900 Kč za metr čtvereční, jak byly nakonec pozemky oceněny. Konečně vyslovili *přání*, aby soud popsal provázanost mezi zákonem o vyvlastnění a liniovým zákonem. Odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 27. 7. 2021, č.j. 1 As 176/23019–53, ve kterém NSS dospěl k závěru, že v případě námitek mířících proti posudku k nabídkové ceně před zahájením řízení o vyvlastnění, je třeba při přezkoumání soudem vyhodnotit průběh kontraktačního procesu jako jednu z podmínek pro zahájení řízení o vyvlastnění.

VI. Posouzení věci soudem

14. Soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále též „s. ř. s.“) žalobou napadené rozhodnutí [přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§75 odst. 1 s. ř. s.)], a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Předně je třeba zdůraznit, že dle § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění je správní soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu oprávněn přezkoumat pouze výrok rozhodnutí vyvlastňovacího úřadu o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě (výrok podle § 24 odst. 3 zákona o vyvlastnění). Výrok o náhradě za vyvlastnění (§ 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění) přezkoumávají soudy v občanském soudním řízení. Této skutečnosti si byli žalobci vědomi, když výrok o náhradě za vyvlastnění napadli samostatnou civilní žalobou. Jedná se o žalobu vedenou u zdejšího soudu pod sp. zn. X, přičemž soudu je z úřední činnosti známo, že žaloba byla v prvním stupni zamítnuta rozsudkem ze dne 9. 10. 2023, č.j. X. V tomto řízení v linii správního soudnictví tedy bude správní soud přezkoumávat v mezích žalobních bodů pouze výrok žalovaného rozhodnutí o vyvlastnění práv k pozemku ve spoluvlastnictví žalobců.
16. Dále je vhodné připomenout, že ŘSD ČR (osoba zúčastněná na řízení) nemá žádné rozhodovací pravomoci v rámci vyvlastňovacího řízení, v němž vystupuje v postavení vyvlastnítele (účastníka řízení). Taktéž při postupu podle § 5 zákona o vyvlastnění (ve spojení s § 3 zákona o vyvlastnění) vvyvlastnitel nevykonává veřejnou správu ani nerozhoduje o právech a povinnostech právnických či fyzických osob, není tedy správním orgánem ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nevystupuje ve **vrchnostenském postavení, ale jako osoba soukromého práva** v rovném postavení s žalobci, o jejichž právech a povinnostech mu nenáleží autoritativně rozhodovat. Z těchto důvodů ŘSD ČR v rámci postupu vyvlastnítele podle § 5 zákona o vyvlastnění a § 3 liniového zákona (zaslání

návruhu na uzavření smlouvy) nevystupovalo jako správní orgán ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. [srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2015, č. j. 8 As72/2015–67, ze dne 14. 4. 2016, č. j. 5 As 52/2016–39, a ze dne 10. 8. 2016, č. j. 3 As 180/2014–64 v jehož odůvodnění Nejvyšší správní soud uvedl, že „*fáze jednání o smluvním převodu potřebných nemovitostí má povahu soukromoprávní kontraktace a předchází (v případě jejího neúspěchu) samotnému vyvlastňovacímu řízení*“ a že „*z důvodu rozdílné povahy expropriačních výroků (rozhodnutí o veřejných subjektivních právech adresáta rozhodnutí) a výroku o náhradě za vyvlastnění (rozhodnutí v oblasti práv soukromých) je zcela bezpředmětná argumentace stěžovatelky, že vyvlastnitelem nebylo nijak zdůvodněno, proč došlo ke snížení ceny stanovené původním posudkem, respektive toho jak mohli dva znalci dojít k natolik odlišným závěrům v krátkém časovém intervalu*“].

17. Na tomto místě je dále možno poukázat např. na rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2017, č. j. 7 As 335/2016–52. Ve zmíněné věci žalobce (stěžovatel) namítal, že vyvlastňovací řízení nemělo být nikdy zahájeno, neboť žalobce (stěžovatel) nerozporoval veřejný zájem na dostavbě dálnice, pouze se domáhal kupní ceny, na kterou měl nárok. Nejvyšší správní soud k tomu uvedl (body 22 a 23), že „*podle § 18 zákona o vyvlastnění lze vyvlastňovací řízení zahájit jen na žádost vyvlastnítele. Z § 44 odst. 1 správního řádu vyplývá, že řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. V posuzované věci není sporu o tom, že osoba zúčastněná na řízení žádost o zahájení vyvlastňovacího řízení podala. Tato žádost je ostatně založena ve správním spise. Řízení tedy bylo v souladu s § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno již samotným doručením žádosti městskému úřadu, který o jeho zahájení nikterak nerozhodoval ani rozhodovat nemohl. Z právní úpravy neplyne žádná souvislost mezi tím, zda stěžovatel rozporoval veřejný zájem či výši kupní ceny, a naplněním podmínek pro zahájení vyvlastňovacího řízení.*“ V bodu 35 téhož rozsudku pak Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „*otázky, zda se osoba zúčastněná na řízení pokusila o dobrovolné uzavření kupní smlouvy v souladu se zákonem o vyvlastnění a zda bez oprávnění užívá pozemek stěžovatele k přípravným pracím, jsou irelevantní. V nynějším řízení je přezkoumávána zákonnost postupu správních orgánů, tedy městského úřadu a žalovaného, nikoli osoby zúčastněné na řízení, která byla ve vyvlastňovacím řízení účastníkem řízení, nikoli správním orgánem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 52/2016 - 39).*“
18. Taktéž v rozsudku ze dne 16. 6. 2022, č. j. 4 As 1/2022–66 (bod 54), se Nejvyšší správní soud neztotožnil s námitkou nesplnění podmínek pro zahájení vyvlastňovacího řízení kvůli (žalobcem) stěžovatelem tvrzeným vadám znaleckého posudku Ing. M., který byl přiložen k návrhu kupní smlouvy. Konstatoval, že tvrzení o vadách znaleckého posudku Ing. M., i kdyby byla pravdivá, nemohla mít žádný vliv na stanovení výše náhrady za vyvlastnění, která byla určena v souladu s § 20 odst. 1 zákona o vyvlastnění na základě znaleckého posudku Ing. Č. opatřeného správním orgánem prvního stupně v průběhu řízení o vyvlastnění. Následně Nejvyšší správní soud dodal, že se „*navíc uvedená námitka stěžovatele vztahuje výhradně k výroku o náhradě za vyvlastnění podle § 24 odst. 4 téhož zákona, který se projednává v občanském soudním řízení.*“
19. O obdobný případ jde i v nyní projednávané věci. Jak již bylo uvedeno výše, žalobci nespороvali, že v daném případě byly splněny podmínky vyvlastnění uvedené v § 3 odst. 1 větě první zákona o vyvlastnění (vyvlastňováno je pro účel stanovený zvláštním zákonem a veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv

vyvlastňovaných), v § 3 odst. 2 zákona o vyvlastnění (vyvlastnění je v souladu s cíli a úkoly územního plánování) a v § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění (vyvlastnění je prováděno jen v rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem). Žalobci ani nezpochybovali, že jim byl před zahájením vyvlastňovacího řízení předložen návrh na uzavření kupní smlouvy s posudkem dle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o vyvlastnění, nicméně žalobci s osobou zúčastněnou na řízení smlouvu v zákonem stanovené lhůtě (§ 3 odst. 6 liniového zákona) neuzavřeli, neboť požadovali násobně vyšší cenu za metr čtvereční, než byla cena, kterou určil znalec v posudku přiloženém k návrhu na uzavření smlouvy (a posléze i druhý znalec oslovený ŘSD ČR). Byť ze samotného faktu, že se mezi stranami v průběhu kontraktačního procesu nepodařilo dosáhnout dohody, nelze dovozovat, že jedna ze stran ve skutečnosti o dané záležitosti jednat nechtěla (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 4. 2023, č. j. 10 As 358/2022 –104, bod 36). Žalobci přesto namítali, že vyvlastnitel v tomto případě zneužil svého dominantního postavení a podal 28. 1. 2019 předmětnou žádost o vyvlastnění s jediným cílem, totiž, aby se vyhnul povinné aplikaci osminásobku obvyklé ceny za 1 m² předmětného pozemku.

20. Jakkoliv je tato námitka týkající se postupu osoby zúčastněné na řízení před zahájením vyvlastňovacího řízení vzhledem k výše citované judikatuře Nejvyššího správního soudu upozaděna v řízení, v němž má být přezkoumávána zákonnost rozhodnutí vzešlého z vyvlastňovacího řízení, soud se k ní přesto vyjádří [pro případ, že by vzdor názoru sedmého senátu Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2017, č. j. 7 As 335/2016–52) bylo možno na námitky žalobců týkající se postupu před zahájením řízení, z něhož žalobou napadené rozhodnutí vzešlo, nahlížet jako na námitky, které se týkají splnění jedné z podmínek pro možnost přistoupení k vyvlastnění ve vyvlastňovacím řízení].
21. Soudu je totiž znám žalobci citovaný (a prozatím spíše ojedinělý) názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v rozsudku ze dne 27. 7. 2021, č.j. 1 As 176/23019–53 (bod 32.), kde NSS dospěl k závěru, že správní soudy by se v obdobných věcech jako je tato nyní souzená, měly zabývat námitkami mířícími k nabídce učiněné před vyvlastněním. První senát Nejvyššího správního soudu při této úvaze zjevně vyšel ze závěrů rozsudku NSS ze dne 23. 10. 2014, č.j. 7 As 174/2014–44, kde NSS uvedl, že „*liniový zákon nestanoví pravidlo pro posouzení postačující míry úsilí vyvinutého vyvlastnitelem (zde ŘSD ČR), přitom však je třeba zkoumat, zda bylo v silách vyvlastnitele dosažení dohody s vyvlastňovaným. Nemůže jít toliko o formální snahu o uzavření dohody spočívající v tom, že vyvlastnitel toliko zašle vyvlastňovanému návrh na uzavření kupní smlouvy a nikterak nereaguje (či reaguje zástupnými důvody) na jeho případné alternativní požadavky (jako např. na uzavření směnné smlouvy). Zásadně ovšem platí, že míra aktivity vyžadovaná po vyvlastniteli se mimo jiné odvíjí od aktivity vyvlastňovaného a od toho, zda jeho požadavky svědčí o jeho skutečném zájmu předejít rozhodnutí o vyvlastnění uzavřením dohody.*“
22. Ze správního spisu, obou správních rozhodnutí, z vyjádření ŘSD ČR a též z tvrzení přednesených žalobci, jež nebyla sporována žalovaným, vyplývá, že ŘSD ČR jako vyvlastnitel před zahájením řízení o vyvlastnění nejen deklaroval, ale též činil kroky směřující k uzavření kupní smlouvy. Nejednalo se o ryze formální postup, kterým by jen formálně naplnil zákonnou povinnost postupu, jenž je předvídan v § 3b liniového zákona, tedy nabídku „smluvní“ ceny, resp. osminásobku této ceny zjištěné znaleckým posudkem

zpracovaným v intencích § 3b odst. 2 liniového zákona. Krajský soud má za to, že postup správních orgánů a též i odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje důvody, kterými bylo žalobcům osvětleno, z jakého důvodu nebyl jejich názor opakovaný v nyní projednávané žalobě vzat v úvahu. Žalobci totiž měli diametrálně odlišnou představu o zjištěné ceně, kdy navrženou cenu 55 Kč za metr čtvereční požadovali změnit za cenu dle posudku znalce Ing. B. ve výši okolo 1 000 Kč na metr čtvereční. Toto žalovaný uvedl na straně 8 a násl. napadeného rozhodnutí. Soud na toto odůvodnění odkazuje, neboť proti němu nemá jakékoli výhrady. Žalobci svým postupem a požadavky více méně zamezili vyvlastniteli činit další kroky k uzavření dohody, byť opakovaně i v nyní podané žalobě deklarují svůj zájem dohodu uzavřít. Takový postup na soud spíše činí dojem, že žalobci „se požadovali“ dohody, avšak jen za jimi nadnesených podmínek.

23. Vyvlastňovací úřad nepostupoval v rozporu se zákonem, když nikoli až v závěrečné fázi řízení nechal zpracovat posudek znalce Ing. J. J., který se vyjádřil k posudkům zpracovaným ve fázi před zahájením vyvlastňovacího řízení. Znalec Ing. J. v posudku č. X ze dne 3. 5. 2019 stanovil cenu a dále uvedl, že posudek Ing. M. (zadaný ŘSD ČR) byl k příslušnému datu použitelný. K posudku Ing. B. (zadán žalobci) uvedl, že nebyl použitelný pro účely vyvlastnění a byl vypracován v rozporu s cenovými předpisy. Administrativní cena vyvlastněných pozemků byla stanovena ve výši 141 460 Kč a obvyklá cena 200 000 Kč. Tento závěr nebyl v řízení zpochybněn, což soud považuje za jeden ze zásadních podkladů pro to, aby mohl i ve smyslu shora citovaného rozsudku NSS ze dne 27. 7. 2021, č.j. 1 As 176/23019–53 uzavřít tak, že vyvlastnitelem učiněná nabídka ve fázi před zahájením vyvlastňovacího řízení nebyla jen formální a že ne bylo (slovy žalobců) obejito ustanovení o osminásobku dle § 3b liniového zákona. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani následná cena stanovená vyvlastňovacím úřadem ve výši 1 900 Kč na metr čtvereční.
24. Žalobci v žalobě totiž mylně směšují způsoby určení cen dle liniového zákona a zákona o vyvlastnění. Oba zákony při určení ceny uvádí, že bude vycházeno ze znaleckého posudku (viz § 20 zákona o vyvlastnění a § 3b odst. 2 liniového zákona). Žalobci však patrně opomínají úpravu § 10 zákona o vyvlastnění, ve které lze nalézt onen podstatný rozdíl a tedy i vysvětlení cenového nesouladu nadneseného žalobci.
25. Ustanovení § 3b odst. 2 liniového zákona hovoří o ceně obvyklé a dále (zjednodušenou) stanoví, že se nemá přihlížet k případnému zhodnocení či znehodnocení připravovanou stavbou. Naproti tomu § 10 odst. 1 a 3 (ve spojení s § 20) zákona o vyvlastnění stanoví, že se (opět) bude vycházet z obvyklé ceny, avšak (§ 10 odst. 3) doplňuje, že **náhrady se stanoví takovým způsobem a v takové výši, aby odpovídaly majetkové újmě, která se u vyvlastňovaného projeví v důsledku vyvlastnění.** Tento požadavek je zcela jistě v souladu s Listinou základních práv a svobod. Přitom nelze považovat za správný názor žalobců, aby takto ekvivalentně stanovená náhrada byla vyplácena v osminásobku při postupu dle liniového zákona při dobrovolném prodeji. Soud tedy žalobci přednesený nesoulad a nesprávný postup při určování ceny za pozemky neshledal.
26. Soud se pak nemůže v tomto řízení blíže vyjadřovat k ceně stanovené v rozhodnutí o odnětí vlastnického práva, neboť toto je předmětem řízení jiného. Lze uvést toliko to, že cena byla stanovena dle posudku žalobců a vyvlastnitel ji dle svých slov akceptoval i přes to, že přesahuje běžné ceny realizované v obdobných případech dané lokality. Úvaha

žalobců o jakémsi osminásobku této ceny ve fázi předchozí je nepřijatelná. Rovněž tak nelze, vzhledem k výše nastíněnému osvětlení rozdílu zákonných úprav, činit jakékoli závěry při porovnávání hodnot 8 krát 55 Kč za m² versus 1 900 Kč za m² jak se dožadují žalobci.

27. K dalším námitkám žalobců soud uvádí, že rozhodování žalovaného jako odvolacího orgánu v této věci a rozhodování téhož subjektu v jiné věci jako orgánu I. stupně nezakládá bez dalšího jakékoli důvodné předpoklady pro podjatost tak, jak je upravena v § 14 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Ostatně žalobci tuto úvahu jen obecně nadnášejí, konkrétní a podložené důvody k možné podjatosti nevznášejí. Situace, kdy jeden správní orgán (úřad) bude rozhodovat jako orgán I. stupně a později v jiné, byť obdobné věci, jako orgán odvolací, je situací běžnou a ničím výjimečnou. Neúspěch žalobců v jednom řízení a v dalším jiném řízení s tím však jakkoli nesouvisí. Soud tento závěr činí též při vědomí všech shora uvedených zjištění, kdy lze uzavřít tak, že požadavky žalobců v předsmluvní fázi vyvlastnění nebyly pro vyvlastnítele akceptovatelné, a proto k zahájení řízení a následnému vyvlastnění **za náhradu** došlo. V postupu a rozhodnutí žalovaného soud vady neshledal.
28. Nepřijatelná je též námitka týkající se blíže neurčených obchodů exministra T. a vyplaceného osminásobku. V projednávané věci je podstatné pouze to, zda konkrétní rozhodnutí a postup vyvlastňovacího úřadu odpovídá zákonné úpravě, a to včetně toho, zda zde byla náležitá aktivita vyvlastnítele před podáním návrhu na zahájení vyvlastňovacího řízení. Není tedy třeba se zabývat jinými případy s rozdílným právním i skutkovým stavem. Ostatně soud ani žalobci zmíněný případ neznají, proto těžko může být porovnáván s případem žalobců. A pokud snad skutečně (což však soud netvrdí, neboť o tom neví) ŘSD ČR v některých případech postupovalo v rozporu se zákonem a vyplátilo násobně vyšší náhradu, nemohou se žalobci domáhat toho, aby i v jejich případě byl porušen zákon (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 4. 2023, č.j. 10 As 358/2022-140, bod 41).

VII. Závěr a náklady řízení

29. Soud tedy uzavírá, že základní žalobní námitky nebyly důvodné, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I). Rozhodl přitom bez jednání, když zákonem stanovené podmínky pro takový postup byly splněny (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Žalobci nebyli v řízení úspěšní, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. *a contrario*), úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II). Osoba zúčastněná na řízení má právo jen na náhradu nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Osobě zúčastněné na řízení žádné takové náklady nevznikly, proto taktéž nemá právo na jejich náhradu (výrok III).

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice dne 15. listopad 2023

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu